

FINTA KLÁRA ENIKŐ

Szemtöredékek

A Vé utcai házban álló koccos edények nem tudták az ablak melletti nem túl széles, majdnem párkányos polcon, hogy szeretni nem csak öleléskor lehet, és azt sem tudták, hogy milyen az egyáltalán, hogy lehet szeretni. Mert az ablak melletti nem túl széles, majdnem párkányos polcon nem élt semmiben a lélek. A koccos edények zománcosan nézték az utcát és néha egymáshoz koccantak, ha fáztak. Eltörött a lelkük, mondtad egyszer. Csorbák voltak, üresek és amolyan Vé utcába valók, mintha minden cserepes és koccos edény ide járna eltörni. Ide, a minket nem látó, mindig csukott szemű emberek közé.

„Mi vettük meg a bútorokat, a sarokszekrényt, a fiókot, belőle a rámolást. Házasodtunk. És mikor már rég alítanunk kellett volna a világot a körtéből, a szélhárfa ránk csörömpölt, mert akkor nekünk arcot, kezet, térdet illett mosni, majd imádkozni az ágy mellett, még akkor is, ha nem volt alattunk más, csak cement-beton és a repedésekben hideglapulás. Térdelésre, bűnbánatra is alkalmatlan. És a szélhárfa nem is tudta, sem a koccos edények, hogy én milyen egeket, isteneket szeretek. Nem tudták, nekem mennyire a hit és a térdelés, hogyan a vigyázás és a zsoldár, és azt sem, milyen vele az ölelés, a paplanfogadalom, ha már isten olyan nagyon nyitogatja ablakunkat és leskel a tetőréseken. Nem tudták, mert törésre ítélt edénytestük üres volt és csak azt adott, amit beléjük öntöttek” – így mesélte egyszer Lellének I., amikor lehúzta ujjáról a gyűrűt mosogatás előtt. És Lelle tudta, hogy a költözéskor ő már ott nevelkedett a testgömbölyben. I. még várhatta is, mert sosem beszélt róla úgy, ahogy a szomszédban lakó Atala néni a gyerekeiről, akik csak ritkán látogatják, és akkor sem takarítják ki a lakást. Lelle egyszer látta őket a lépcsőfordulóban. Virágszeműek voltak, hatalmas bőröndökkel érkeztek és a zöld autóbusz vitte őket haza. El, Atala nénitől, aki emiatt néha a zöld autóbust sem szerette. Nem nézett a megálló felé. Összehúzta, mint szemöldököt, a kitakarítatlan lakás összes függönyét.

Lelle nézte I. arcát. Odament és megtörölte. Nedves volt az Ádám-hiány miatt. Ádámnak nem csak egy bordája volt. Támaszthatott magából egy másik nőt. Puha karokkal és öleléssel, ezért elhagyta a Vé utcát. Ekkor I. még nem tudta, hogy Lelle is asszonnyá lesz. Elküldte a Vé utcán túlra,

FINTA KLÁRA ENIKŐ (1998, Kolozsvár) a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium diákja. Novellákat, néha verseket ír. A marosvásárhelyi Látóban jelent meg esszéje, a Váradban prózája.

gyapjúkesztyűért, hogy egyedül maradhasson a konyhában a koccos edényekkel. Mikor Lelle kifordult az ajtón, hallotta még a huzatot nyitott ajtóval csapkodni a házban. Összezárta I.-t a csukódás, de ekkor valamiért csak arra gondolt, miközben lenézett az érkező zöld autóbuszra, az utca másik oldalára átszaladó Lellére, hogy náluk még rádió sincs. És újra megengedte a mosogatóvizet.

Lelle pedig, a Vé utcán túl találkozott a Virágszeművel. Magas lépései voltak. Úgy tűnt, fölötte jár, magasodik. Vé utca négy. Második emelet, lépcsőforduló. Ezt jegyezte meg először Lelle, mikor elég nagy lett ahhoz, hogy már ne fogja I. kezét, amikor a Vé utcán túlra mentek. A Virágszeműnek is ezt mondta el először, most, hogy elveszett. Második emelet, lépcsőforduló. A Virágszemű még fiatal volt, ujjai vastag gyapjúkesztyűben. Amikor az elveszett Lellét kézen fogta, megdörzsölte a hideg, csupasz gyerekkezeket. Kis pipacsszirmok, vörös kézfejek, ujjak nyíltak a Virágszemű tenyerén. Merre? Második emelet, lépcsőforduló. És a Virágszemű hazavezette Lellét. Lelle pedig magával vitte a gyapjúkesztyűt, benne a Virágszemű kezével.

Szememben a szemed. És nézlek. Mint az alvókat a szemhéz és a csukódás.

Lelle szemét lehunyta és magába nézett. Magam nézem, nézegetem. Nyitogatom. Szerette a csepűfa haját, amit az ölébe hajtott egy fej, és ami néha átszúrt a blúzon és hasánál bőréhez ért. Ott, a bordái alatt érezte igazán a csepűfa szeretetét. Még sosem szeretett úgy haját, ahogy ezt a szúrós, vállára, ölébe hajló, bőrét sértő üstököt. A Varázsszemű két hete látta meg I.-t a szemközti bútorüzlet nyitott ajtajából, ahonnan mindig nedves forgácsszag árad ki az utcára. És mióta Lellét hazakísérte, gyapjúkesztyűvel a kezén, náluk lakott. Második emelet, lépcsőforduló. Ez a Virágszemű hasonlított Atala néni gyerekeire, csak ő gyalog járt, ő volt a bútorüzlet tulajdonosának fia. Reggelente a Róka utca felől érkezett, benyitott szekrénytestű apjához, majd felfutott indás virágszeme a koccos edények ablakába, ahonnan I. arca tányérosan nézett, és nem hallotta már a szekrényttestűt sem, aki görnyedten várt támasztó kezére: „Gyere, fiam, légy háromlábú székem negyedik lába.”

Lámpaégetés. Az előszobában el lehetett bújni a sarokszekrényben, az újságpapírba tekert üvegek között, a virág nélküli cserepek közt. Ezt csak Lelle tudta. Itt a mindent látó Virágszemű sem kereste. Itt az almaecet is csendesen erjedt. Aztán, mikor hallotta jönni a bútorüzletes fiát, kerekre nyíltak szemei. Kerekre a szája, kerekre az orra, a fülei. Kerekedett Lelle, mint a vihar. Gördült sebesen. Ez a Varázsszemű tetszett neki. Várta a könyökén dagadtan futó ereket, érkezését, hogy betöltse virágzó szemével a cserépkonyhát.

A Varázsszemű látta Lellében a vihart. A kopogást a borz tócsákon, ahogy ölébe ejti kezeit. Ejti a cseppeket, utánakap, ködöt támaszt, hullásba csavarodik, dörgés göndörödik hajában, nyakán az erek holtág szövedékesek, áll kis arcgödreiből az eső. Felleget szakít a kertben. Illatozza, hajába

tűzi. Összegöngyölödik a lég körülötte. Derekát töri a villám, rongyfelhő ruhája szakadozik. Tiszta a teste. Mossa az eső. Lelle tiszta. Szűz és tiszta. És kezei lisztesek, ahogy szitálja az esőt, ahogy dagasztja a sarat. Lelle kenyér, térdén nő a kalács, kel a csontkemencében.

I. Lelle nyakára tette kezét. Lelle nem szerette, de nem húzódott el tőle. Nem lehetett. I. felhúzta volna rá a harisnyát, még ha fájtak is azok a filament-ráncok a kislány lábán. Rugdalózni szeretett volna. A bokája rancos. Mintha I. arcáról átráncoltak volna őrá. Érezte, ahogy megöregszik rajta a harisnya. Eltolta, ráncigálta anyja karját. Keze lekulcsolta lábfejeig a harisnyát. Szorították egymás keze alatt a mozdulatlanságban. Lelle lába fájt, kékülni kezdett. De I. nem engedett. A harisnya végül felkúszott. És Lelle lábait elnyelte egy ismeretlen, fakó kígyóbőr.

„Tudom, milyen a szemed, ha nem is nyitod ki. Ismerem a színköröket benne. Ismerem a szemed, I.” Lelle ezt hallotta az ajtórésein átszűrődni. I. nem válaszolt, hiába várta a Virágszemű. Lelle elismételte a mondatot tizenhétszer, ennyi lépést tett a kamráig: „Ismerem a szemed, I.” Bekucorodott az összecukott vasalódeszka alá, de tizenhetedjére sem értette, hogyan lehet ismerni egy behunyt szemet, benne a színkörökkel. És Lelle hiába is kérdezte őket, az almaecetes üvegek sem tudtak felelni neki.

„Egy ideje más a szemed. Egy ideje más szememben a szemed. Szem a szemben járunk egymás mellett. És te is tudod, milyen régóta beszélneek egymással tekinteteink.” Ezt elmondta volna neki Lelle, ha I. nem figyelte őket az ablakszemből. Elsétáltak a gyógyszerertárig, hogy keserűszirupot vegyenek. A Virágszeművel oda is szívesen elment, még ha szúrta is kezét a gyapjúkesztyű és I. tekintete, amíg a járdán a mindig csukott szemű Vé utcaiak között haladtak.

I. ekkor már tudta, hogy a Varázsszemű valaki más szemével néz, amikor Lellére gondol helyette. „Olyan varázsos a szemed ilyenkor. Lát a bőröd, lát a hangod, látod azt, ami a föld alatt van, ami a föld felett van, látod a Vé utcát, és a hajszálakat, amiket a fürdőszobakövön hagyok neked reggelente, mielőtt elmegyek. Mert te mindent látsz, varázsos szemeddel, látod a bádoggannát, amibe Lellének esténként bodzateát öntesz, látod pipacsujjaiban a didergést és megdörzsölöd kezét. Csak akkor csukott virágszemed, a szememben virágzó, ha hajszálaimra nézel a kövön, és nem érted, miért maradnak ott, ha én is összeszedhetném.”

Egyik reggel I. arcgödreit ásta a kesergés. Valahogy ez a virágszemű is elhagyta, mint az a másik ádám. Nézte a járdát, ahol a Vé utca sarkon fordul. Azután nem is volt semmi. Csak valami pusztaság, amin néha áthaladt egy fújtató, zöld autóbusz. És I. összehúzta a függönyt.

Talán csak Lellének mondták a koccos edények, hogy a Virágszemű neki nyílt virágait, mielőtt elment. És miközben I. csörömpökké dobálta az ablak melletti nem túl széles majdnem párkányos polc edényeit, Lelle már nem is hitte, hogy a Varázsszemű szerette I.-t valaha. Érte indult el a Róka

utcán. Hogy találkozzon gyapjúkesztyűs kezével. Lelle tudta, a Varázsszemű nem akarta meglátni az ablakot, ahonnan az a haj, az a tányéros arc kipenderült, kibomlott és lezuhogott hozzá. Csak az ő pipacsos kezét kereste. Második emelet, lépcsőforduló.

Lelle nézi I. arcát, ahogy törékenyen megrepedezik. I. elfordul, és mint egy futó gondolat, a göcsörtös kanapénak gömbölyödik. Tíz ujjával belemarkolt a sárga anyagba. Fél, hogy elesik. És ezután még sokáig nézi az ajtófélfát nyugodt, könnyed nézéssel, és összerezzen, mikor meghallja Lelle távolodó lépéseit a padlón. Kint a mindig csukott szemű Vé utcaiak a zárva-táblás bútorüzlet kirakatát nézik.

Bent mindennap szerda van, pedig kint már szombat. Szombati Vé utcaiak szombati testvakságban. Ilyenkor csak Lelle lát. Látja a kis sarokszekrényben az újságpapíros üvegek között azt a szerdát, amikor a Virágszemű felkapaszkodott a zöld autóbuszra. És Lelle gyapjúkesztyű-szerű szúrást érez. Nem mondja el senkinek. Csak az almaecetnek a felső polcon lesz megint savanykás az íze, ha csak ketten ülnek az asztalhoz I.-vel.

–

I. fáradt, de még várja a tejest. Csendesen ül. Lelle csendesen jár. A tej már a kályhán, de még mindig várnak. Várnak együtt, vár a tej a kályhán. Ekkor eszébe jut Lellének, hogy I. régebb szűrte a kávé, minden reggel megfőzte neki, pedig nem is szerette. És régebb szappanillat áradt, mint most Atala néninél, és régebb I. feltúrte blúza ujját és a kád mellé állt. Mosni kezdett fejkötőben és barackpírral az arcán. Csendesség volt akkor is, a ruhák vizet lefetyeltek. Néhány habzó vízcsepp lefolyt a kád falán.

A koccos edények a Vé utcába járnak eltörni. I. odateszi őket az ablak melletti nem túl széles majdnem párkányos polcra, és nézi Lellét, ahogy hazajön a boltból, kicsomagol, felszeleteli a kenyeret, tejet hoz, felveszi a küszöbről. Abban a virágos ruhában van, amin rétek nyílnak, és amikor leír karjával egy kört, lehajol vagy megfordul, virágillatos lesz a szoba. I. ekkor érzi azt, amit Atala néni mond néha. Ekkor érti meg a kitakarítatlan lakást. Hogy Lelle nem is őbelőle lett, hanem egész teste szemnek született. Egészen varázsosnak. Az ő szeme kéz is, nyak is, csukló, comb, tenyér, térd.

Lelle huszonnyolc éves, I. idős. Fürdővizet enged neki a kádba, aztán odamegy hozzá, leülteti és lehúzza lábáról a harisnyát, hogy I. a kádba állhasson, és az megteljen testével. A víz túlcsordul a peremen. Lelle letérdel mellé és megmossa a hátát. I. ekkor néz úgy igazán Lelle szemébe. A szappan, a szivacs vizesen csattan a kád alján. A fürdőszobakövön már nincsenek hajszálak.

Nézi a szemét, és látja, amint abban kinyílnak az első virágok.

(Tabéry novellapályázat 2016 – I. díj, megosztva)